Kort verslag bespreking NTO ombuigingsproces commissie Maatschappij en Bestuur 4 februari 2025 (agendapunt 7)

De heer Groen spreekt in namens de stichting Thamsanqa. Zie de inspreeknotitie. Betrokkene geeft aan graag in gesprek te gaan met de verantwoordelijk beleidsmedewerker in de hoop, dat de subsidie voor internationale samenwerking gehandhaafd kan blijven. De verschillende fracties bedanken de inspreker voor zijn inspreekreactie en geven daarna hun reactie op de NTO. Zie hiervoor ook het bijgevoegde excelbestand, met daarin schematisch weergegeven de reactie van de verschillende fracties.

CDA: De fractie kan zich vinden in de meeste voorstellen van het college (voor de verschillende kleuren). Zie voor de reactie bij de verschillende voorstellen het excelbestand.

VVD: De fractie geeft aan, dat de meevallers uit de decembercirculaire nog niet zijn verwerkt. Als niet duidelijk is wat we moeten bezuinigen kan \ wil de fractie niet voorsorteren op mogelijke bezuinigingen. Daarnaast is de fractie van mening, dat in principe alle voorstellen (alle kleuren) bespreekbaar moeten zijn, maar dat de maatschappelijke consequenties van de voorstellen onvoldoende in beeld gebracht zijn. M.b.t. Internationale subsidies is de fractie van mening, dat dit een taak is van de landelijke overheid en dat dit voorstel afgewogen dient te worden t.o.v. de overige bezuinigingsvoorstellen. Bezuinigen op de flexibele schil (10 personen, € 1 miljoen zou een makkelijke bezuiniging kunnen zijn. De college reactie op het advies tot het digitaliseren van het begrotingsproces (VKA) heeft verbazing opgeroepen.

D66: De fractie zal in haar termijn ingaan op de voorstellen van het college. De fractie zal daarbij aangeven in hoeverre zij de voorstellen delen of een alternatieve indeling voorstellen. Zie hiervoor het bijgevoegde excelbestand.

Lokaal: De fractie vraagt zich af in hoeverre de bestuurlijke prioriteiten en het bestuurs-programma meegenomen zijn in het onderzoek. De fractie leest dit niet terug in de eindrapportage.
Vervolgens gaat de fractie in op de verschillende voorstellen van het college en het perspectief van de fractie daarbij. Zie hiervoor het bijgevoegde excelbestand.

PB: De fractie merkt op het gevoel te hebben, dat het college al een definitieve indeling heeft bepaald en dat zij hier alleen nog iets aan mogen sleutelen. Daarnaast heeft de fractie vragen bij de reactie ‘voor kennisgeving aannemen’ van het college op een aantal inhoudelijke adviezen van het extern ingehuurde bureau. Het is voor PB niet duidelijk, wat er is gebeurd met de input van de fracties op de raadsbijeenkomst die eerder is gehouden. Daarnaast geeft de fractie aan een andere visie hebben op de inschatting van het maatschappelijk effect bij verschillende voorstellen, waarvan nadrukkelijk gevraagd is om dit maatschappelijk effect te duiden. Hoe kan het college

zorgen voor een goede onderbouwing van het maatschappelijk effect. Als de fractie een standpunt inneemt t.a.v. de voorstellen van het college, dan vindt zij dat Bernheze idealiter alleen bezuinigingen door zou moeten voeren zonder dat daarbij inwoners geraakt worden. Daarom zouden we eerst moeten kijken naar de eigen organisatie (flexibele schil) en het aantal wethouders.

Ons Bernheze: De fractie geeft aan eerder scepsis te hebben geuit bij de inhuur van een externe partij en ziet zich hierin bevestigd in het opgeleverde eindrapport. M.b.t. de rapportage geeft de fractie aan, dat blijkbaar een selectie is gemaakt van voorstellen waar ombuigingen op mogelijk zijn. Dit impliceert, dat onderwerpen die niet zijn geselecteerd buiten beschouwing zijn gelaten voor de ombuigingen. Daarbij geeft de fractie aan niet overtuigd te zijn van de noodzaak tot ombuigingen: de accountant heeft volgens de fractie aangegeven, dat beter geraamd zou kunnen worden en bovendien heeft Bernheze de afgelopen 7 jaren geld overgehouden. Daarna gaat de fractie in op een aantal voorstellen (zie excelbestand) stel dat ze wel overtuigd zouden zijn van de noodzaak tot bezuinigen: het sociale gezicht van Bernheze zou dan in ieder geval gehandhaafd moeten blijven.

SP: De fractie geeft aan, dat op het moment dat de cijfers definitiever zijn we kijken naar wat echt nodig is. Daarna gaat de fractie in op een aantal van de voorstellen van het college (zie excelbestand), waarbij de fractie aangeeft erg geschrokken te zijn van het beleid van de landelijke overheid om te willen bezuinigen op de internationale samenwerking c.q. ontwikkelingshulp. Het schrappen van internationale subsidies is voor de SP ‘donkerrood’ en de fractie stelt zich op het standpunt, dat ombuigingen niet mogen raken aan het sociale gezicht van de gemeente.

Wethouder Wijdeven: Bedankt de fracties voor hun inbreng. Verder geeft de wethouder een toelichting op de aard van de voorgelegde voorstellen. Bij de voorstellen is zoveel als mogelijk het maatschappelijk effect aangegeven. Deze voorstellen vloeien voort uit de vergelijking die het externe bureau heeft gemaakt van Bernheze met zoveel mogelijk vergelijkbare gemeenten. De conclusie is, dat wij behoorlijk scherp begroting.
Highlights uit de reactie van de wethouder zijn verder:
December circulaire: De uitkomst van de decembercirculaire is gedeeld met de fracties via iBaBs.
Bestuurs-programma \ bestuurlijke prioriteiten: De lijst aan mogelijk bezuinigingen had nog aanzienlijk langer kunnen zijn, maar het college heeft rekening gehouden met de bestuurlijke prioriteiten en het bestuurs-programma. Net als wat meerdere fracties hebben aangegeven, wil het college het sociale gezicht van Bernheze zoveel als mogelijk overeind houden.
Internationale samenwerking: college heeft haar motivatie bij dit voorstel aangegeven en het college is van mening, dat er voor onze eigen inwoners weinig merkbaar is van deze ombuigingsmaatregel.

Adviezen extern bureau: De wethouder geeft aan, dat de voorstellen van het extern bureau feitelijk buiten de opdracht vallen tot het doen van ombuigingsvoorstellen. Daarom heeft het college deze voorstellen voor kennisgeving aangenomen.
Richting geven commissie: De wethouder geeft aan, dat het college verder kan met wat de commissie heeft aangegeven. Waar de commissie niks heeft gezegd over bepaalde voorstellen interpreteert het college dat als instemming waar het college op kan voortborduren.

Wethouder Everling: Geeft een nadere toelichting op het voornemen tot ombuiging kinderopvang. Hij verwijst in dit verband naar NTI die afgelopen donderdag is verzonden. Evaluatie voorschoolse opvang is vertraagd geweest, daardoor is onderuitputting langer doorgelopen dan gewenst. Het voornemen van het college is om bereik van voorschoolse opvang te vergroten: in ieder geval een deel van het budget is nog nodig. Of hier volledige bedrag van € 170.000 voornodig is, is onzeker.

Onze inschatting bij de kleuren is:
> **Groen:**
Voorstellen van financieel technische aard of die geen of weinig maatschappelijke impact hebben en die niet of nauwelijks impact hebben op (de wendbaarbaarheid van) onze bedrijfsvoering.
> **Oranje:**
Voorstellen met (enige) maatschappelijke impact of met impact op (de wendbaarheid van) onze bedrijfsvoering.
> **Rood:**
Voorstellen met: een aanzienlijke mate van maatschappelijke impact of een grote mate van impact op (de wendbaarheid van) onze bedrijfsvoering.
Daarnaast ook voorstellen waarvan uw raad eerder heeft aangegeven die niet te willen honoreren of waarvoor de besluitvorming is voorbehouden aan een nieuwe toekomstige coalitie.

Nr.	Taakveld	Omschrijving	Type	Definitieve indeling	Prijspeil 2025	CDA	VVD	D66	LokaaL	PB	Ons Bernheze	SP
						Fractie kan zich vinden in de meeste voorstellen van het college.	Zie toelichting kort verslag.			Zie toelichting kort verslag.	Zie kort verslag	
		GROEN										
1	0.3	Vastgoed | afschrijvingslasten gemeentelijk vastgoed van 40 naar 50 jaar	Lasten	groen	350.000							
2	0.4	Inkoop | Reductie met 0,5 fte (inleen via BIZOB)	Lasten	groen	50.000							
						Met OZB verhoging komt Bernheze meer in de richting van de buurgemeenten			De fractie snapt de overweging van het college. We komen hierdoor meer in evenwicht met de buurgemeenten.			
3	0.61	OZB | Structurele verhoging eigenaren woningen o.b.v. de benchmark € 8,50/ inwoner (ongeveer 5%)	Baten	groen	272.000							
4	0.62	Bedrijfscontactfunctionaris ten laste brengen van ozb-niet woningen (ongeveer 3% verhoging)	Baten	groen	100.000							
								Oranje (mogelijk lichtvervuiling)				
5	0.64	Pachtinkomsten | Grote reclamezuilen langs snelweg (reclamebelasting)	Baten	groen	90.000							
						Met verhoging kostendekkendheid vergunningen komt Bernheze meer in de richting van de buurgemeenten			De fractie kan zich hier in vinden. Tevens roept de fractie het college op, de aanvraag 'simpel' te houden.			Oranje\Rood: Waarschuwt het college t.a.v. dit voornemen: als dit wordt doorgevoerd blijft er niets over van de opbrengst van de solexrace voor het goede doel.
6	1.2	Kostendekkendheid vergunningen (B en C-evenementen, bijv. solexrace	Baten	groen	20.000							
7	2.1	afschrijvingslasten reconstructies wegen van 30 naar 40 jaar	Lasten	groen	80.000							
8	3.4	B en C evenementen - toeristenbelasting - alleen inwoners buiten onze gemeente	Baten	groen	17.500							
9	3.4	Toeristenbelasting naar landelijk gemiddelde (regio wel gemiddeld)	Baten	groen	135.000							
								Rood (maatschappelijke verantwoordelijkheid gemeente)		Rood (Deelt de opvatting van inspreker en eerder sprekers)		Rood (Donkerrood: geschrokken van het beleid van de landelijke overheid)
10	5.3	Afschaffen van internationale subsidies	Lasten	groen	45.000							
						Wees alert op risico van meer zwerfvuil in het openbaar groen.		Oranje (zorg over zwerfvuil)	Bij de fractie roept deze maatregel zorg op over mogelijk zwerfvuil dat er door ontstaat. Levert het dan per saldo nog wel iets op?		Rood (handhaven)	De fractie wijs op het risico van het ontstaan van zwerfvuil.
11	5.7	Diverse kleinere maatregelen - prullenbakken verwijderen	Lasten	groen	65.000							
12	5.7	Diverse kleinere maatregelen - wadi's en sloten minder maaien	Lasten	groen	15.000							
13	7.2	Toerekenen van kosten voor vegen van de wegen (100%) naar de rioolheffing	Baten	groen	105.000							
						Met verhoging leges komt Bernheze meer in de richting van de buurgemeenten						
14	8.3	Leges o.b.v. omgevingswet | onderzoeken of we hfst 2 naar een kostendekkend tarief kunnen brengen	Baten	groen	81.000							
15	6.3	Kosten DVO sociale zaken o.b.v. handreiking overheidstarieven	Lasten	groen	150.000							
		Subtotaal			**1.575.500**							
		Oranje				Geen voorstander om dit deel van de flexibele schil te elimineren		Groen (De uitbreiding die geraamd is voor jaarschijf 2026)	Groen			Ingrijpen in de flexibele schil is bespreekbaar. De fractie stelt voor: 2 fte groen, 2 fte oranje en 6 fte rood.
16	0.4	Flexibele schil eliminieren (3 fte) - geraamd voor jaarschijf 2026	Lasten	oranje	300.000							
17	0.61	OZB | Structurele verhoging Eigenaar woningen o.b.v. de benchmark € 8,50/inwoner (ongeveer 5%)	Baten	oranje	272.000				College: denk hier goed over na			
						Vraagtekens bij deze maatregel gelet op naar verwachting moeilijke handhavingsaspect.		Rood (vanwege de handhaafbaarheid en de vraag waarom alleen hondenbelasting [Omdat dit de enige belasting is die is toegestaan vanuit de Gemeentewet])	Vraagtekens bij deze maatregel gelet op handhaaf baarheid. Wat zou dit impliceren voor de netto opbrengst?			Rood (Niet invoeren: voor veel mensen is een hond een middel tegen eenzaamheid)
18	0.64	Hondenbelasting	Baten	oranje	80.000							
						Wij zien hier mogelijk wel ruimte voor besparing: naar groen.		Groen (Er is sprake van een structurele onderuitputting: en nog geen duidelijke andere behoefte)				
19	4.3	Onderuitputting subsidie kinderopvang	Lasten	oranje	170.000			Rood (Maatschappelijke gewenste voorziening)				
20	5.7	Diverse kleinere maatregelen - randvoorzieningen speeltoestellen (bijv. bankjes)	Lasten	oranje	20.000			Rood (Maatschappelijke gewenste voorziening)				
21	5.7	Buurtprojecten	Lasten	oranje	67.000							
		Subtotaal			**909.000**							
		ROOD										
22	0.1	College B&W | reductie van aantal wethouders (-1)	Lasten	rood	100.000			Oranje (Zou bespreekbaar moeten zijn in de coalitievorming)	Bespreekbaar, maar college kijk wel goed naar de gevolgen.		Bespreekbaar	
23	0.1	Griffie | Reductie formatie van de griffie (-/- 0,5 fte)	Lasten	rood	50.000	Reductie op formatie griffie kan heroverwogen worden.					Zintoos om deze discussie opnieuw te agenderen.	
												Ingrijpen in de flexibele schil is bespreekbaar. De fractie stelt voor: 2 fte groen, 2 fte oranje en 6 fte rood.
24	0.4	Flexibele schil eliminieren (7 fte) (opgenomen in de begroting 2025)	Lasten	rood	700.000							
25	0.61	OZB | Structurele verhoging Eigenaar-woningen naar de benchmark 2017 € 17/inwoner (ongeveer 10%)	Baten	rood	544.000							
						Rood (Niet haalbaar in Bernheze: in Nistelrode veel parkeerplaatsen die privaat eigendom zijn. Bernheze heeft nu een aantrekkelijk centrum. Dat komt in het gedrang door invoeren van betaald parkeren.		Oranje (Overwegen \ wel onderzoeken, vanuit stimuleren van schone lucht en stimuleren fietsen)	Kan een bijdrage leveren op een aantal locaties. Onderzoek ook wie eventuele boetes ontvangt en wat hierbij het verschil is tussen blauwe zone en betaald parkeren.		Willen we niet invoeren o.a. vanuit het aspect handhaafbaarheid.	
26	0.63	Introductie betaald parkeren	Baten	rood	300.000							
27	4.3	Afschaffen projectsubsidie lokaal onderwijsbeleid (kunstcultuuronderwijs op school)	Lasten	rood	42.000							
						Rood: Dit heeft direct invloed op onze inwoners.			Rood: Lokaal deelt het standpunt van het CDA in deze.			
28	5.2	Verhoging huurtarieven sport	Lasten	rood	100.000							
29	5.6	Kosten voor lokale omroep (hogere subsidie dan landelijk)	Lasten	rood	55.000							
30	5.7	Diverse kleinere maatregelen - boomfeestdag	Lasten	rood	7.000							
31	6.3	Minimabeleid (120% naar 100%) - bedrag is aanname	Lasten	rood	100.000							
32	6.71	Eigen bijdrage WMO (150% naar 100%) - bedrag is aanname	Lasten	rood	100.000							
		Subtotaal			**2.098.000**							
		Totaal			**4.582.500**							